

«Τῇ 25^η τοῦ αὐτοῦ Μηνός [Δεκεμβρίου]»,

Χριστοῦγεννα, δηλαδή...

Κηροσταγμένο Μηναῖο τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. Ἐκδόσεως Βενετίας 18... Μὲ φύλλα σταχτόχρωμα, χοντρά, ποτισμένα μελάνια, μαῦρα καὶ κόκκινα, μὲ πρωτογράμματα περίεργα καὶ γραμματοσειρὰ φροντισμένη.

Τὸ ἀνοίγεις ἀπὸ περιέργεια, μέρες πού εἶναι τῶν Εἰσοδίων τοῦ Ἁγίου Δωδεκαήμερου καὶ ἀναρριγᾶς, καθὼς ἀνταμώνεις τὶς σελίδες ὅπου γράφονται: Τῇ ΚΕ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Φυλλομετρᾶς μὲ προσοχὴ καὶ συγκίνηση τὶς σελίδες κι ἀφουγράφῃς τὸ δίπλωμα τῶν σελίδων, πού γίνεται ἡσυχὰ καὶ μὲ τὸν ἀπαιτούμενο σεβασμό. Γιατὶ τὸ θέαμα πού ἀναδύεται, καθὼς γυρίζουν τὰ φύλλα, εἶναι πράγματι συγκλονιστικό. Εἶναι θέαμα πού δὲν ξεπερνιέται εὐκολά. Ὅπως δὲν μπορείς π. χ. νὰ μὴ σταθεῖς μπροστὰ σὲ ἓνα τοπίο ἐξαίσιον, σὲ ἓνα ἔργο τέχνης εὐφρόσυτον καὶ νὰ μὴν τὸ θαυμάσεις. Κι αὐτό, ἐπεὶ οἱ σελίδες αὐτὲς πού ἔχουν πιά ἀλλοιωθεῖ καὶ

στιγματιστεί από τὸ χρόνο, τὴ χρήση καὶ τὴν προσφορά τους, διακρίνονται καὶ νοῦνται πιά ὡς ἱερὴ παρακαταθήκη. Κι εἶναι ὄντως ἱερὴ κι ἁγιασμένη παρακαταθήκη αὐτὲς οἱ σελίδες, ἀφοῦ ἔχουν κρατήσει μέσα τους ζωντανὸ τὸ Χρόνο, ποὺ τὸν (ξανα)ζεῖς, ἀλλὰ καὶ τὸν ψαύεις στὰ σκουριασμένα κηροστάγματα καὶ στὰ μισομαυρισμένα, ἀπὸ τὴ χρήση, ἄκρα τῶν φύλλων τοῦ παλαίτυπου αὐτοῦ.

Ἄραγε, πὼς εἶναι δυνατό νὰ ξεπεράσεις τὴν ἱερὴ συγκίνηση, ἀλλὰ καὶ τὴν κατανυξὴ ποὺ ἀποπνέουν οἱ σελίδες αὐτές; Ὅταν ἀναλογιστεῖς, δηλαδή, πόσα χέρια ἄγγιξαν αὐτές, πόσα μάτια τὶς διάβασαν, πόσα στόματα ἔψαλλαν αὐτοὺς τοὺς ὕμνους, ὕμνους πανηγυρικοὺς, παραμυθητικούς, θεόσταλτους καὶ θεοφώτιστους ! Σὲ ἄλλους καιροὺς καὶ χρόνους, ὅταν δὲν ὑπῆρχαν ἠλεκτρικά, ἀλλὰ κεριὰ καὶ λαδοκάντηλα. Ὅταν οἱ βαθεῖς Χριστουγεννιάτικοι Ὅρθροι ἦταν ποτισμένοι ἀπὸ τὴν ὑγρασία καὶ μυρωμένοι ἀπὸ τὸ μελισσοκέρι, τὸ θυμίαμα καὶ τὸ καμμένο λάδι. Χωνεμένοι μέσα στὸ μισοσκοτάδο ἄνθρωποι καὶ ἐκκλησιά, ἀφουγκράζονται τὸν ψάλτη καὶ τὸ παπᾶ νὰ πεῖ τοῦ Χριστοῦ τὰ γράμματα, νὰ παρουν ἀπόλυση -ἀφοῦ μεταλλαβουν- περιμένοντας νὰ φέξει ὁ Θεὸς τὴ μέρα. Ὅλα γύρω ἀπέριττα καὶ ταπεινά, ὅπως τὸ νόημα καὶ ἡ διδαχὴ τῆς ἴδιας τῆς Γιορτῆς, ποὺ δὲν ἔχει κανένα χαρακτήρα ὑπερβολῆς καὶ κομπορρημοσύνης, γιατί δὲν ταιριάζει μὲ τὸ ἴδιο τὸ Γεγονός ποὺ τονίζει: «Θεὸς ἐν φάτνῃ ἀνακλίνεται..», ἀλλὰ καὶ ὅτι «ἐθελουσίως ἐπτώχευσεν». Δὲν ταιριάζει δηλαδή, μήτε μὲ τὴ βιοτὴ, μήτε μὲ τὴν ἴδια τὴν πολιτεία τῶν πιστῶν, ποὺ ξέρουν πολὺ καλά ὅτι ὁ χώρος τοῦ ναοῦ ποὺ μαζεύτηκαν εἶναι τὸ ἄλλο τους τὸ σπίτι. Τὸ σπίτι ποὺ πρωτοαντικρύζουν μόλις γεννηθοῦν, τὸ σπίτι ποὺ δέχονται τὸν τελευταῖο ἀσπασμὸ λίγο πρὶν σφαλίσαι τοῦ τάφου ἢ μεγάλη ἢ θύρα.

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ φύλλα τοῦ παλιοῦ Μηναίου, λοιπόν, ἀνατελουν ἐόρτιες περασμένες μέρες παλιῶν Δωδεκαήμερων, μὲ ἄγνωστα σὲ μᾶς πρόσωπα ἱερέων, ἱεροψαλτῶν, ἐνοριτῶν, νὰ συνθέτουν τὸ μέγα τῆς Γιορτῆς Πανηγύρι. Μαζί τους καὶ τὰ παιδιά, ποὺ κρατώντας τὸ ἴδιο αὐτὸ Μηναιό, σ'αὐτὲς τὶς σελίδες ἀνοιχτές, περνοῦσαν ἀπ' ὅλους τοὺς ἐνορίτες ποὺ

ἐκκλησιάζονται καὶ γύρευαν τὴν «προαίρεση», τὸ φίλεμά τους δηλαδή, μέρα πὺν εἶναι, γιατί ἔτσι τὸ θέλει τὸ ἔθιμο πὺν ἔσβυσε πιά. Μόλις, λοιπόν, ἀκούγονταν -τὴν ὥρα πὺν ψάλλεται ἡ θ' ὠδή- ἡ φράση: «ἡ προαίρεσις δίδου», τότε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ Μηναιὸ τὰ παιδιὰ περιφέρονταν στὸ ναὸ καὶ ζητοῦσαν τὴν «προαίρεση» τῶν πιστῶν, τὸ ἐόρτιο φιλοδώρημα... Λίγες δεκάρες δηλαδή, ἢ κανένα πενηνταράκι, ἄντε τὸ πολὺ καμμιά δραχμή... Καὶ πολλὰ θὰ ἦταν.

Ἀνοίγονται, λοιπόν, οἱ πύλες τῆς Μνήμης ἀπὸ τὸ κηροσταγμένο τὸ Μηναιὸ καὶ ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὰ δώματα τῆς ἡσυχίας τους οἱ φτωχοὶ οἱ παπαδες μὲ τὰ ροζιασμένα χέρια καὶ μὲ τρεμάμενη φωνὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση καὶ τὸ ἱερὸ τὸ δέος ἀπαγγέλλουν τὶς εὐχὲς τῆς Εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐαγγελικὴν περικοπὴν, μέχρι ν᾿ἄρθει ἡ σεπτὴ τῆς Θείας Μεταλήψεως ὥρα γιὰ νὰ κοινωνήσουν οἱ πιστοί. Οἱ πιστοί, πὺν ἄλλο στολίδι δὲ χαίρονται τούτῃ τὴ μέρα παρὰ μονάχα ἐτοῦτο, τῆς Θ. Μεταλήψεως ὡς πολῦτιμο θεοφίλεμα γιὰ τὸ σαρανταήμερο πὺν διαβηκαν μὲ νηστεία καὶ προσμονή. Οἱ πιστοὶ πὺν βιώνουν τὴν πτωχεία τοῦ Χριστοῦ, γιατί εἶναι κι ἐκεῖνοι φτωχοί, ἀναγκασμένοι, κουρασμένοι, κι ἄποροι. Κι ἀπὸ Ἐκεῖνον, «τὸν Χριστὸν ἐθελουσίως πτωχεύσαντα» περιμένουν μιὰ ἀχτίδα φωτεινὴ νὰ καταυγάσει τὴν ψυχὴν, τὸ νοῦν, τὸ εἶναι τους ὀλάκερο, ὥστε «ἀναγέννησιν» νὰ λάβουν «καὶ εἰς τὴν προτέραν εὐγένειαν» νὰ ὑψωθοῦν.

Μακάριοι στ' ἀλήθεια, ὅσοι μποροῦν καὶ ἀποκρυπτογραφοῦν τὰ σημεῖα πὺν μᾶς κληροδότησαν οἱ Πατέρες μας. Σημαδια σωτήρια πὺν στὸν Παράδεισο, τὸ δίχως ἄλλο, ὁδηγοῦν, ἐπειδὴ γιὰ ἐκεῖνον στήθηκαν.

Χριστούγεννα 2017

Πρωτοπρεσβύτερος Κων. Ν. Καλλιανός
Ἐφημέριος Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος Σκοπέλου